

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Félfévre . . . 6 kor. — fl.	Félfévre . . . 9 kor. — fl.
Negyedévre. 3 kor. — fl.	Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A lóverseny-mánia.

Már sokszor kikeltünk az ellen a tény ellen, hogy a lónemesítés czégére alatt a népet testét-lelkét megmételvező játékra csábítsák és hogy a nagy urak maguknak közköltségen mulatságot és izgalmat szerezzenek.

Iyen sokáig egyedül állottunk ezzel a nézettel, de most már a sajtó más organumaiban is egyes hangok emelkednek a lóversenysport elfajulása ellen; de magán a lóversenytéren is oly tünetek merülnek fel, melyek a szükséges reformokat siettetni fogják.

A gyakori óvások arra vallanak, hogy a professzionátusok is játéknak nézik a versenyt, ami mindenesetre lohasztólag fog a közönségre hatni. Az tény, hogy az emberek, mint tegnap történt Budapesten, az első helyen is összeverekszenek, szinte le fog egy csipetnyit vonni a turf nép-

szerüségéből. De akár mint legyen, akár akarjon a lovaregylet valamit tenni, akár nem, végül a közönség mégis csak kényszeríteni fogja és ha a közönség nem, úgy a kormány. Közönség és kormány tartják fent a lóversenyt, a lovaregylet urai ezek költségén élveznek és mulatnak.

A legelemibb követelmény, hogy az olcsó helyeken és első sorban a népnek szánt helyen szüntessék meg a totalizátort. Ez bővebb magyarázatra és indoklásra nem szorul. De nézetünk szerint még a forintos helyen is meg kell szüntetni a totalizátort és az első helyen is csak úgy lehet fenntartani, ha körülkerítik és külön magas belépődíjat szednek a játszóktól, de még ezenfelül is a legkisebb tétet legalább 10 koronában állapítsák meg.

Ezek az intézkedések elégségesek volnának, hogy a versenysportnak kivegyék a méregfogát

és a szegény népet óvják meg a totalizátörösködéstől, mely sokkal veszedelmesebb hazardjáték, mint azon játékok bármelyike, melyeket a törvény tilt és üldöz.

Ha mindezek a lovaregyletnek nem tetszenek, rendezhet tagjai számára saját költségén neki tetsző versenyeket, melyekből a nagy közönséget kizárhatja. Ehez kétségtelen joga van, lévén természet szerint a jog azé, aki fizet.

Most persze másképpen van; most a nép fizet közvetlenül és közvetve az állam útján, de joga nincsen semmi. A lovaregylet teljesen szuverén módon diktál; rendelkezései és ítéletei még törvényen kívül és törvény felett is érvényesek. Ezenfelül pedig egyszerűen megvetik a misera plebset és még a népfizette lóversenytéren is teljesen és hermetice elzárkóznak a néptől, amelyről azt tartják, hogy csak a pénze nem . . . illatos.

Három Éva.

A legkisebb még csak nyolcz esztendő, de Éva. Képzetei már vannak, csak fogalmat nem tud szöni. Ártatlan, mint husvéti bárányi gyerek, hiszen még nyolcz esztendő. Kicsiny játékszerével, mely tagadhatlanul ügyes reprodukuma a nagy vasalóknak, babaruhát vasal. Édes-bus nő-tái kísérik munkakedvét, szorgos elfoglaltsága közben piczi kacsójával hátra fésüli hunczutkásan lebomlott haját s a míg a forró kacsó végig simit a széngőztől kipirult homlokon, elmosolyodik: mert hát ő most a babuskájának vasal.

A cifra csipkét ki-ki simítja, a hol kőczba gabajodott. Persze. Holnap vasárnap van, a babus is hadd parádézzék. Képzete-e, vagy mi, hirtelen letéteti vele a vasszerszámot. A bökesőhöz szalad. Fel-fel kapkodja a babust, aztán egyet csip a porcellán csöppség arczán.

— Tente baba, tente. Aludj édes kicsi fiam. Oh-oh, te kicsi mokus, hogy megnyöszörögsz. Ne ríj no, anya ad szopikát, kakastejet varju vajjal, ne csörömpölj hát.

Noha a baba éppen olyan állapotban van, mint azelőtt, most is csak olyan életelen, mint eddig, anyus is azt hiszi, most már Ferike hallgat. Hát persze az osztrák gyáros úgy csinálta, hogy vízszintes fekvésben ezek a szabadalmazott porcellán babák lehunyják a szemüket.

— No, hogy csak elaludt. Különb-

jó kis fiu! — még alvó állapotában is nem átalja megcsókolni, a hogy újra a vasalóhoz szalad.

S én, a hogy innen a másik szobából nézem ezt az anyai arcot, látom a tekintetéből, hogy ezt a babust, nincsen olyan bankó, széles e világon, amiért odaadná a mamája.

Hogy is mondja az analisis nagy költője?

„A gazdag nőtől kérjétek el a kincseket, oda adja, kérjed gyermekét: ő meghal. A szegény asszonyrakajatok nyomort: czipeli, de terhéről le nem dobja gyermekét, hogy sulya könnyebb legyen.“

Vagyis az én egyszerű gondolatommal csak azt mondhatom: jó dolog lehet anyának lenni.

A másik Éva? No hát az már tizen-nyolcz esztendő. Abban a korban van, mikor mi férfiak a leányokért a legtöbb bolondot elkövetjük. Én, a ki most módfelett zsurugi vagyok, voltam valaha én is olyan bolond, hogy takaros adóságokat csináltam egy tizennyolcz esztendő leányért. Nem is csoda. Annyi bájít rak rájuk a végzet s a sok patika, hogy az ember, — aki szereti az abszintet, meg a pezsgőt, nem tud ellent állani, hogy szerelmes ne legyen.

És a szeretet szeretetet szül. Mig mi éjjeli zenét adunk, (különb ma már ez is olyan romantikus, mint a holdvilágfényénél a gitárzene), addig ők álmodnak a ván-

kosok között, szívük ver hevesen, gondolatuk oda formálódik, hogy mi férfiak aranyakat érünk.

Különb meglehetősen fideles ficzko az az Amor. Mellénk furakodik, sőt rá is áll az a kemény mondás: adj a tótnak szálást. . . Valósággal kiüz otthonunkból; a tizennyolcz esztendő leány is, kinek eddig egész világa a porcellán baba volt, most ebből a világból kikergeti a leányt a szabad mezőre, hogy délibábok után fusson. Képzeteivel alkot magának egy otthont, melynek királya a férfi, királynője az ő szerelmes szive.

Gondosan kitatarozza az élet utját rózsákkal, mert úgy olvasta a regényekben, hogy az élet utja is döcögős Neki, akinek eddig olyan széles jó kedveket hozott a porcellán baba, a rövid ruha és a tánciskola, fájdalmasan esne, ha megvérezné lábacsáját azon a hosszú uton. Azért hát folyton a munkán van. Ne hogy megcsalják munkásai, vagy a hogy most mondják; uri igényei.

— Nekem olyan férfi kell, a ki legyen ám katonás, szigorú, de olyan férfi, a kihez mikor a szememmel beszélek, respektáljon, szeressen, feledtesse, hogy ő érte feláldoztam a leány életet és sarokba dobtam a porcellán-babát.

— Vajjon olyan lesz-e? Hogy a mikor ölébe vesz, jól fog-e nekem esni, ha nyakamat csókolja, tényerével a hajam simítja? Vajjon? Vajjon milyen lesz? Szeretni fogja-e, ha a mikor haza jön a nya-

BECSINI

portland és román cément főraktára. Sajtolt téglá, sárga és piros elszigetelőlemez, gipszt legolcsóbb bevásárlási forrás. Legnagyobb raktár. A becsini cémentgyár. A kőbányagőz-

Általános derűtség a gazdasági egyesületben.

Debreczen, aug. 22.

Nem tehetek róla, hogy csak ma 20-án olvashattam lapunk 19-iki számát, a melyben nyomtatva látom, hogy Gazdasági egyesületünk 18-iki gyűlésén — melyen közé jött akadályok miatt részt nem vehettem, — minő pompás és általános derűtséget okozott Király Gyula Gazd. tanácsnoknak azon előadása, a melyben tudatta az egyesülettel, hogy a Hortobágy jobb jövedelmeztetése céljából össze ült bizottságban egy olyan terv is merült fel a mely már szeptemberben gőzekét akart a Hortobágyon megindítani és az egészzet felszántani. (Itt derült a közgyűlés és pedig általánosan!) Továbbá, — a tudósítás szerint — ezt a bizottság merésznek találta és azért elejtette!

Nos tisztelt egyesületi tagtársaim ez a derűtség hozzám is kihatott. Én is általánosan derültem, a mikor ezen — nem akarom hinni, hogy tendenciósus — „felvilágosítást” olvastam. Csak az a különbség uraim a mi derülésünk között, hogy önök a gőzekén — és illetve rajtam — derültek, — én meg a „felvilágosítás” ilyen módján; most lássuk csak, hogy is történt a dolog:

A dolog úgy történt — a mint azt Szentessy J. ur ép úgy mint a bizottság többi tagjai is igazolhatják, — hogy az első indítvány szerint az ajánlatot, hogy emeltessek fel a legeltetés bére A második szerint az indítványoztatott, hogy adassék ki egy drb. bérebe. A mikor pedig mindenki hozzát szolt a dologhoz, én a lényegében a következőket adtam elő:

Arról van a szó, hogy a Hortobágy a mai állapotában a városnak nem jövedelmez olyan összeget, a melyet méltán elvárni lehetne — most az egész legeltetésre van kiadva. Azt az eszmét, hogy az egész továbbra is a mai állapotában megtartassék, és a legelő bér felemeltessek, en nem tudom pártolni; mert egyfelől egészen

kába csimpajkodom, mint mi odahaza tetünk a papának Vajjon ölébe kap-e, mint a pihét? Nem fog-e zsörtölődni, mikor a pénzért zaklatom. Vagy eltalálja-e gondolatomat, minden célzat nélkül? Ah, vajjon?

— Olyan lesz hát. Legalább nem kaczagna a már asszony Olga barátném, mikor hébe-hóba a porcellán babával játszik. Mit is mond olykor?

— Gyermekjáték. Nézd, ez aztán a baba! — és olyankor úgy megcsókolja a piczi fiát, hogy igazán én is eldobnám a porcellán babámat.

A harmadik is Éva. De az már asszony és csak még egyre kíváncsi, hogy mi az ördögből fognak hát akkor megélni, ha még egy gyermeket hoz a gólya?

S a mikor a gólya szignálja a jöttét, már jól tudja, hogy hát nyomorgással fognak élni.

A három Éva történetének pedig ez a morálja:

Kíváncságot kezdeni öröm, kíváncsiságunkat kielégíteni boldogság, kíváncsiságunkat már kielégítve látni: bosszantó.

És rendszerint, mikor a harmadik Éva története is lejátszódik, szürkül a fej, ránczosodik az arc, a nők élete csaknem végig bosszantónak tűnik fel.

Verner Jenő.

bizonytalan — a jelentkezők számától függő — jövedelmet ad De más felől a gazdáktól sem lehet többet követelni, mert a nem tagadható kedvezőtlen viszonyok miatt a legeltetés a Hortobágyon — az egész ország tudja — mindig bizonytalan.

Nézetem szerint a Hortobágy legelőjét ott a hol az arra érdemes, bizonyosabbá kell tenni; s erre nincs más mód, mint a felújítás. Erre három féle mód kínálkozik.

Az egyik az, hogy egy egy drbja — a mint az indítványozva is volt — bérebe adassék. Én ezt sem pártolom, mert a városnak nem lehet célja csupán az, hogy a mindinkább szaporodó költségeinek fedeztetésére egy drbot bérebe adjon és egy élelmes bérlőt meggazdagítson (ugyanezen szavakat használtam), hanem úgy javítsa fel a Hortobágyot, hogy a *gazdaközönség ne csak fentarthassa mostani állattenyésztését, hanem azt fejleszthesse is*. Erre pedig nem látok más módot mint vagy azt, hogy:

1., maga a város házilag kezdje művelni fokozatosan az arra érdemes részeket és egy pár évig kapálván; vesse be hereféllekkkel és fűmagvakkal. A vetett legelőket hagyja vissza ismét a gazdáknak; és a haladás mérve szerint azután méltán követhet több legelőbért. Ő pedig menjen és törjön fel és műveljen meg ismét újabb területeket.

A dolog érdemére most nem térhetek ki; és bár tudomásul vettem, hogy ezt a város pecunialis okokból meg nem teheti... most is a mellett vagyok, hogy ez lenne a legjobb. Mert építkezni akkor is kellene, ha egyes bérlőnek bérebe adna. De ezen terv szerint még az építkezés is szorulhatna a legkevesebbre, a mennyiben a gazdálkodás úgy sem volna állandó természetű és igás erőt sem kellene azért költségesen berendezni, mert a szántást elvégezhetné egy — mosolyra készítő — gőzeke; és — ezt nem mondhatom az igaz, — apró fuvarozásokat a meglévő marha állomány. Hiszen Mezőhegyesen pld. — a mire a tanácsnok ur többször hivatkozott — a mieinknél drágább kanczák is teljesítenek hasonló munkát

Még itt azt is mondtam, hogy egy gőzeke 200 munka napot számítva feltör 3000 holdat; és ehez képest könnyű számot vetni, hogy hány év alatt mennyit lehetne felújítani. (Azt azomban, hrgy már szeptemberben megkezdjük a szántást és az egészzet fel is szántjuk — tetszik tudni — nem mondtam...)

2., Ha pedig a város maga házilag ezen felújításba bele nem mehetne, úgy kínálja oda ezt a szerepet magának a gazdaközönségnek, a melyik a maga jóvoltáért, ezt bizonyára meg is teszi. Akkor pedig a mikor a gazdaközönség, ott már — a föld megműveléseinek szükségéből kifolyólag — kapásnövényt és takarmányfélét is bőven termel, önként fog következni, hogy szeszgyárat, selejtes marhák részére hizlaldát és sajt gyárat is rendezhet be, és mind a két cél el lesz érve: a város is több jövedelmet fog kapni, és a gazdák is több jövedelemhez fognak jutni.

Végül én is hozzá járultam, ahoz, hogy a bizottság menjen ki a helyszínére; tanulmányozza azt a kérdést, hogy mennyi művelésre érdemes és mennyi nem és erről tegyen jelentést a nagy bizottságnak, hogy az ezen adatok birtokában tovább haladhasson fontos feladatának megoldásában.

Ebből tehát az is látható, hogy a gazdaközönség érdekeit nem csak „eg. edül Szentessy ur védelmezte;” (ugyan kívül szemben, és miként védelmezte, hiszen ott egy hang sem volt a gazdaközönség ellen!) hanem már a főügyész ur bevezető, történelmi, és számadatokkal teljes, és igen érdekes előterjesztésén is azon végződik,

hogy: olyan megoldást óhajt, hogy a gazdaközönség érdekei csorbulást ne szenvedjenek. De ezen alaphangból beszélt ott más mindenki is; — a mennyiben a fentiekből kivethető — szerény magam is.

Ezt a kérdést csak elfogulatlanul és rémképek festése nélkül lehet és kell vitatni, — ad ez elég munkát úgy is. A mennyiben pedig elvem: „noblesse oblige” egyebeket nem irok, — és maradok általános derűtségben

Bivó Géza.

POLITIKAI HIREK.

A politikai helyzet. Széll Kálmán miniszterelnök ma reggel visszautazott Rátótra, ahonnan most már csak e hónap végén, az újra összeülő parlament első ülésére tér vissza. A miniszterelnök tegnap a szabadelpvűpárt több kitűnőségével tanácskozott és tudatta velük, hogy az új képviselőválasztások határidejét még nem állapította meg a kormány. A mostani országgyűlés még néhány hétig együtt marad, hogy letárgyaljon néhány olyan fontosabb javaslatot, amelyeknek sürgős elintézése feltétlen szükséges. Augusztus végén a miniszterelnök újra értekezni fog a szabadelpvűpárt kiválóbb tagjaival, hogy megállapítsa velük, mely javaslatok terjesztendők a parlament elé, még feloszlata előtt. Főképp a költségvetési provizóriumról van szó, amelyet szeptemberben, legkésőbb október elején meg kell szavaznia az országgyűlésnek, minthogy az új országgyűlés ebben az évben aligha tárgyalhatja az állami költségvetést.

Görgey fia Kossuth ellen.

Megleczkétetett gyalázó.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 21.

Érdekes s e mellett megbotránkozató eset történt a napokban egyik budapesti kerepesi-uti helyiségben, hol egy uri embert alaposan megleczkétetett és kioktatott egy hírlapíró, megtanítván őt, hogy a magyarok legszentebb kultuszát, a Kossuth-kultuszt miként kell tisztelni. Az eset — mely egész helyiség vendégeit megbotránkozattatta — részletei a következők:

A világosi szomorú gyásznapi évfordulója volt éppen, midőn Csakó Károly hírlapíró egy barátjával egyik kerepesi-uti vendéglőhelyiségében ült, ott, hol a szomszédasztalnál Görgei Arthur tábornok fia Görgei Kornél idogált. Csakó és barátja éppen az említett évfordulóról beszélgettek, bírálat alá vevén Görgei és Klapka ténykedését, midőn a szomszéd asztaltól egyszerre reprodukálhatatlan kifejezés kíséretében Kossuth Lajos nevét hallotta. Csakó és társa figyelmessé lett az erős hangon mondott megjegyzésre s elhallgattak. Az illető folytatta megbotránkozató kifakadásait elhunyt nagyunkról, mire Csakó fölkel és erélyes hangon

követelte, hogy gyalázatos szitkozódásait fojtsa magába, vagy hagyja el a helyiséget, mely nézetében a jelenlevők is osztoztak.

Görgei erre felállt s hatványozott mértékben kezdte előbbi káromkodásait. *Czakó* nem tudván magán uralkodni, nekiment a Kossuth gyalázónak s olyanira helyben hagyta, hogy alig birt a lábára állani. Az első kapott ütések után *Görgei* poseba vágva magát, mintegy orditva mondta:

— Tudja meg az ur, hogy én *Görgei* vagyok, a fenséges diktátornak, *Görgei* Arthur főtábornoknak fia s ezért még számolni fogunk!

Czakó Károly hirlapíró erre átadta névjegyjét, mit *Görgei* is megcselkedett, megjegyezvén, hogy az ügyet részéről majd *Anbreánszky Jenő* és br. *Vojnich* fogják elintézni. *Czakó* erre társával elhagyta a helyiséget, míg az illető a történetek után is tovább folytatta megbotránkozató szidalmait. Az ügynek azóta folytatása nem volt.

VIDÉK.

Lajos napja Hajdu-Szoboszlón.

Hajdu-Szoboszlón a függetlenségi párt Lajos napját egy héttel előbb ünnepelte, mert augusztus 25-ére a Nagyerdőt, melyben eddig az ünnepet megtartották, Kovács Gyula polgármester lefoglalta. Az ünnepi banketen vagy ezer polgár vett részt. Megjelent *Polónyi Géza* országgyűlési képviselő is, a kit nagyban ünnepeltek. A népes banketet reggelig tartó bál követte.

A honoszerző vesérek temetője.

Farkas Sándor szentesi régész fölfedezte a solti Tétel-dombok közelében a honoszerző vezérek temetőjét. A tételi földvár keleti lejtőjén a nagy és kigyós érbe futó csermely környékén találta föl a temetőt. A leletek sarkövek és hosszú lándzsák, egyes kardok, ezüst kongyeles, pitykés sirmellékletek. A sarkövek közepén turbános vezér, jobbról-balról keleti öltözetű nők alakjai láthatók, majd szőlőfürtökkel kerített kehely, nyilazó vitézek, sisakos férfiak, mindez fehér márványba vésvé. A sírokon érezkoporsókat, ezüst edényeket is találtak. A sarkantyuk hegye gula alakban végződik. A leletek egy részét eddig a Teleki grófok közeli kastélyában helyezték el. — Farkas itt sejtí Árpád vezér sírját is, Tételen és annak a helynek a környékén, a hol a fehéregyházi templom alapjait föltalálták. A tételi várhegynek keleti lejtőjén, a patakforrás fejeánél, azon a helyen, a hol Farkas most az előkelő vitézek sírját fölfedezte, volt a honfoglalás idején a Csepel szigetségi vidékének legfőbb pontja. Zsolt vezér is ott született.

Baromfi kiállítás Kecskeméten.

A Kecskeméti vidéki ipar- és gazdasági gépkiallításával kapcsolatos baromfikiallítást ma délelőtt nyitották meg. A megnyitás ünnepélyén *Darányi Ignác* földmívelési minisztert *Kazy József* miniszteri tanácsos képviselte. A kiállítás területén tartott ebéd

alkalmával olvasták fel *Darányi* miniszter üdvözlő táviratát. — A mai nap folyamán 8000 kisgazda nézte meg a kiállítást.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kuruzsló asszony. Özv.

Szukó Ferenczné huszti 70 éves öreg asszony minden szakértelem és képzettség nélkül a tudós asszony szerepét játszotta. Vasztill Józsefnéhez hívtatták el, de szereplésével a beteg halálát idézte elő. A törvényszék gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt egy évi fogházra ítélte a kuruzsló öreg asszonyt. Felebbezés folytán tegnap tárgyalta ezen ügyet a debreczeni ítélő tábla szüneti tanácsa *Horváth Bálint* táblabíró előadása mellett. A tábla az első bírói ítéletet megváltoztatta és a büntetés mértékét hat hónapi fogházra leszállította.

§ Dr. Gulyás István párbaja.

Dr. Gulyás István, annak idején a „Debreczen” színházi kritikusa, a lap 1900. évi november 3-iki számában megkritizálta azt a társaságot, melynek tagjai az előző napon a debreczeni színházban *F. Kallay Lujza* színésznő mellett tüntettek. *Dr. Gulyás* a „felszegfűzött klakör”-nek nevezett társaságot intette, hogy „a nyilvános botrányt” ne ismételjék. *Lovas Zoltán* kereskedő segéd a cikket magára nézve sértőnek találta és elküldte megbízottait, hogy a cikk írójától elégtételt kérjenek. *Dr. Gulyás István* kijelentette, hogy *Lovas Zoltán* és általában személyeket sérteni nem akart és ezt annál kevésbé tehetné, mert a tüntetőket nem is ismerte. Ezzel azonban *Lovas Zoltán* nem elégedett meg és fegyveres elégtételt követelt. Kardpárbajt vívtak a tornacsarnokban, a mely *Lovas Zoltán* jobbkezének megsérülésével végződött. A párbajnál *dr. Gulyás István* segédei *dr. Benedek János* és *dr. Csürös Ferencz*, *Lovas Zoltáné Nagy Sándor* és *Beke Károly* voltak. A párbajozó feleket tegnap felelősségre vont a debreczeni törvényszék *dr. Oláh Miklós* elnöke mellett. A közzéadott *dr. Horváth István* alügyész képviselte. A törvényszék a párbajozókat 5—5 napi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

SZÍNHÁZ.

Műkedvelő előadás. Már megemlékeztünk arról a jótékony célú műkedvelő előadásról, melyet a helybeli iparosokból álló társaság aug. 31-én, azaz szombaton este rendez a Margit-fürdő villanynyal világított dísztermében. Az előadást *Boross Mihály* rendezte. Színpad kerületénél *Dóczy József* ki-tűnő népszínműve: „Liliom Klári”, mely darabban *Bogár Ágnes* szerepét *Havy Rózsika*, a Népszínház tagja játssza, akinek kedvességéről, ügyes játékáról és csalogány hangjáról már meggyőződhetett a közönség a multkor *Géczy István* által rendezett da-

rabbán. A próbák már javában folynak. Az előadás előtt és után a debreczeni „Munkás dalegylet” éneklé azokat a dalokat, melyek-
kel most Kassán az országos versenyen díjat nyert. Az előadás közben *Makai Sándor*, a „Munkás dalegylet” első tenoristája fog magyar dalokat énekelni. A rendezőség semmi fáradságot és költséget nem kimél, hogy a közönségnek egy kellemes és igazán élvezetes estét szerezhessen.

Döntés a színházi pályázatok felett.

A színházbizottság ülése.

Debreczen, aug. 22.

Debreczen város színházi bizottsága tegnap d. u. tartotta meg ama fontos ülését, amelyen a színházi pályázatok ügyében döntenie kellett.

Valahány olyan színházbizottsági ülés folyt le a nagytanácsterem falai között, amelyeken hasonló szerep várt a bizottságra, mindig együtt láttuk ott annak összes tagjait. A tegnapi bizottsági ülésen tehát joggal lepett meg bennünket, hogy a művészi tekintetből is nagyfontosságú kérdés eldöntésére a bizottságnak csak 11 tagja jelent meg, a többiek elutaztak, vagy nem jöttek el az ülésre.

A bizottság határozata azonban így is megfelelt az előre elhangzott jóslásoknak. A színházat szavazattöbbséggel *Komjáthy János* szinigazgatónak javasolják odaadni. Az ülés lefolyásáról a következőkben ad számot tudósítónk:

Kik voltak jelen?

A színházbizottsági ülésen legelőször *Lengyel Imre* jelent meg. Azután sorba érkeztek a bizottság többi tagjai: *Simonffy Imre* kir. tan. polgármester elnök, *Komlóssy Arthur* főjegyző, *Boczkó Sámuel* rendőrkapitány, *Abrahám László* tisztifőügyész, *dr. Kola János*, *Oláh Károly*, *Márk Endre*, *Szentkirályi Tivadar*, *Berger Jenő*, *Nemes Kálmán*, *Szikszay Szabó József* és *Varga Károly* jegyző.

Megjelent még az ülésen *Mármarosziget* képviselőjében, *Sziget város* tisztifőügyésze.

Kik maradtak el?

A színházbizottság tagjai közül távol voltak *Aczél Géza* főmérnök, *Komlóssy Dezső*, *dr. Magoss György*, *Zádor Lajos*, *dr. Bakonyi Samu* és *dr. Gulyás István*.

Az intendatura ügye.

Kévéssel négy óra után nyitotta meg *Simonffy Imre* kir. tan. polgármester a színházbizottság ülését. Jelentette, hogy két tárgya van a bizottsági ülésnek: Határozat a színházi pályázat ügyében és az intendatura visszaállításának kérdésében kiküldött ad hoc bizottság jelentése.

Márk Endre erre felszólalt, hogy a hármas bizottság nem készülhetett el jelentésével. Benyújt egy beadványt, amelyben *Aczél Gézával* jelentik, hogy a szinigazgatót több ízben felhívták, hogy a színház anyagi vezetésének adatait bocsássa a bizottság rendelkezésére. A kért adatok azonban nem érkeztek meg s ezek nélkül helyes alapon véleményt a bizottság e nagyfontosságú kérdésben nem mondhat. A jelentés további részében ajánlják, hogy a bizottság mondja ki: Bárkivel kössön is a város színházára nézve szerződést, a szerződés tar-

tama alatt joga legyen ahhoz, hogy az intendatura visszaállítása esetén egy évre felmondhassa a színházat.

A bizottság ilyen értelemben határoz. Egyben azonban további megbízást adott a hármast bizottságnak, hogy az intendatura ügyében folytassa munkálatait, szerezzék be az adatokat és készítse el véleményes jelentését.

Az intendatura ügyével ilyenformán rövidesen elbánt a bizottság s áttérhetett a másik, ez időszereint sokkal fontosabb kérdésre: a pályázatok felett való döntésre.

Mielőtt ez megtörtént volna, dr. Kola János szóvá tette a színházkerület ügyét és ezzel kapcsolatosan azt, hogy honnan datálódik színházkérdésben a nyíregyházi és szigeti bizottságok véleményének kötelező meghallgatása?

Oláh Károly kijelenti, hogy a színházkerület kérdését vitatta és elhatározta a színházbizottság, jóváhagyta a tanács és közölték a vidéki színházfelügyelőjével is. Ami pedig a színházkerülethez tartozó két város véleményének a megkérdezését illeti, nem egyéb ez udvariassági ténynél.

Dr. Kola János tudomásul vette a felvilágosítást s a bizottság áttérhetett a pályázatok felett való döntésre.

A szavazás.

A bizottságnak Varga Károly jegyző jelentette, hogy a színházra meghirdetett pályázatra három ajánlat és kérvény érkezett be. Pályáztak: Komjáthy János, Makó Lajos színházvezetők és Abonyi Gyula, a Nemzeti Színház tagja. A bizottság óhajára a jegyző felolvassa Komjáthy és a Makó kérvényét, de Abonyi Gyula pályázati kérvényét, mivel a pályázatban határozottan jelölt feltételeknek: az igazgatói koncessió bemutatása és a kaució beszolgáltatásának nem tett eleget, még csak felolvastatni sem kívánta. Ezután jegyző felolvasta még a mármaros-szigeti színházbizottság lapunkban is egész terjedelmében reprodukált véleményét, amelyben Komjáthy megválasztását javasolja.

Simonffy: Kíván valaki hozzászólni a pályázathoz?

Többen: Nem! Szavavazzunk!

Simonffy: Én is azt hiszem, hogy tisztában van már mindenki azzal, kire adja szavazatát.

Nemes Kálmán: Mivel ezuttal személyi kérdésben kell döntenünk, azt kérem, mondja ki a bizottság, hogy a választás titkos szavazás útján történik.

A bizottság hasonló véleményben lévén, egyhangulag határozza el, hogy az igazgatók pályázata felett titkos szavazással fognak dönteni.

Simonffy Imre: Én pedig egy másik kérdés tisztázását tartom szükségesnek. A szabályzat kimondja, hogy szavazat egyenlőség esetén az elnök dönt. A bizottság tagjai tizenegyen vannak. Ha az elnök is szavaz, mi történik szavazategyenlőség esetén?

Márk Endre azt igyekszik bizonyítani, hogy a jelenlevő főjegyzőnek, aki helyettese az elnöklő polgármesternek, nincs szavazati joga.

A bizottság minden tagja más véleményben volt, de hogy a szavazategyenlőség esete elő ne állhasson, kimondták azt is, hogy az elnök nem szavaz.

A tizenegy bizottsági tag adta be szavazatát s urna hiányában, amit Lengyel Imre szóvá is tett, a Berger Jenő kalapjába rakták bele a szavazatokat. Az első, akinek neve az urnából kikerült: Makó volt. Végeredményében aztán úgy dőlt el a pályázat ügye, hogy Komjáthy János hét, Makó pedig négy szavazatot kapott.

A színházbizottság tehát szavazattöbbséggel...

ség alapján ajánlani fogja a városi tanácsnak, hogy a következő három évre Komjáthy Jánosnak adja ki a színházat.

Sziget és Debreczen.

Mikor az elnök kihirdette az eredményt, Szikszay Szabó József így szólt: — Győzött Mármaros-sziget!

Erre Sziget tisztifőjegyzője felállott s hosszabb beszédben fejtette ki, hogy a felszólalás nem volt találó. Sziget győzelméről szó sincs. Sziget nem korteskedett és nem is ütött volna csorbát Debreczen autonóm jogán. Sokan félremagyarázzák Sziget ragaszkodását, sőt magát Debreczenhez fűző egyezségét is. A nyilvánosság előtt pedig gyanúsítás is hangzott el, mintha ennek az egyezésnek egyik pontja Sziget javára meghamisított volna. Megakart győződni arról, hogy vélekedik ebben a színházbizottság s mi volt a gyanúsítás indító oka? Örömmel konstatahatja, hogy a színházbizottság azzal a szeretettel veszi Sziget testvériségét, amelylyel Sziget Debreczenhez ragaszkodik s hogy a bizottságtól távol áll az egész gyanúsítás, amely — mint hiszi — a közvélemény egyik organumában is csak személyes okokra vezethető vissza. A bizottság satisfakciója s az elhangzott nyilatkozatok alapján reméli a rektifikációt.

Oláh Károly hasonló értelmű felszólalása után Márk Endre fejezte ki Debreczen rokonszenvét Sziget iránt, amely a királyi táblának Debreczenbe helyezésénél is megmutatta, hogy Debreczennel érez.

Miután még az elnöklő polgármester is biztosította Sziget képviselőjét Debreczen szeretetéről s hozzávaló ragaszkodásáról, az ülés Sziget és képviselőjének éljenzése közben véget ért.

UJDONSÁGOK.

* **A főkapitány itthon.** Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány szabadságáról visszaérkezett s hivatalát tegnap ismét elfoglalta.

* **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma ma délután 4 órakor az egyház tanácstermében fontos ügyekben tart ülést. Az ülés tárgysorozata harminczegy jelentős ügyet ölel fel.

* **A véres gyorsvonat.** Tegnap délben feltizenkettőkor negyven perccel késéssel érkezett be a budapesti gyorsvonat Debreczen állomásra. A Perronra gyűlt utazó közönség, amely előtt a hosszas késés találgatásokra szolgáltatott bőven alkalmat, mindjárt valami rémes öngyilkosságra gondolt, mihelyt a negyven perccel után véresen beérkező mozdonyt meglátta. Mert a mozdony kerekeit vér borította s egyes részeiről húscafatok lógtak alá. Az állomás személynéje és a vonattal érkező közönség azonban csakhamar felvilágosította a kíváncsian kérdezősködőket, hogy a vonat két tehenet és egy bikát elgázolt s attól véres a mozdony. Ebes megálló hely közelében történt ez. Szilágyi József közeli tanyájáról három darab szarvarha hiányos őrizet folytán a pályára került; kettőt a mozdony elütött, a harmadik fölött azonban az egész vonat áthaladt, miközben a postakocsi kisiklott. Így kisiklott állapotban még vagy száz métert haladt a vonat, amíg meg-

fékezhető volt. A személyzet azonban a kisiklott kocsit tíz perc alatt beemelte, de azután már csak félsebességgel haladhatott a vonat, úgy hogy negyven perccel késéssel érkezhetett Debreczen állomásra. A kisiklás dacára senki a vonaton lévő utasok, vagy személyzet közül meg nem sérült.

* **Element a házi ezred.** A 39. gyalogezred tisztikara és logénysége tegnap hajnalban hagyta el Debreczent. Két napig gyalogol az ezred Nagyváradra, ahol négy napi pihenőt tartanak s azután vonulnak Csermő felé a gyakorlat helyére.

* **Kiss Albert visszalépett.** Székelyhidról a következő feltűnést keltő táviratot küldték Sándor József diószegi birtokos, pártelnök aláírással: „A székelyhidi kerület függetlenségi 48-as választói valamennyi községből vasárnap tartott gyűlésen egyhangulag dr. Molnár Akost, székelyhid szülöttjét jelölték. Kiss Albert visszalépett a jelöltségtől.”

* **Haroszerű lögyakorlat.** A Sárkúti tanyánál levő katonai nagytávolsági és haroszerű lőtérén folyó évi augusztus hó 23-án a helybeli katonai csapatok által haroszerű czéllövészet tartatik. A czéllövészet a fentebb jelzett napon reggel 7 órakor kezdődik és d. u. 1 órakor végződik. Minthogy a czéllövészet megközelítése életveszélyes, az érdekelt közönség az óvintézkedések megtételére a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya által ez uton is felhivatik.

* **Országos cipész-kongresszus Debreczenben.** Szegedről táviratozzák: Ma folytatták a városháza közgyűlési termében az országos cipész-kongresszust. Az ülés déli egy óráig tartott s ezzel a kongresszust befejezték. Tárgyalás alá vettek több aktuális indítványt, nevezetesen: az ipartörvény megváltoztatását, ipari szakiskolák fölállítását, iparos nyugdíjintézetek alapítását és a kereseti adóügy rendezését; melyek mind az iparosok szellemi és anyagi helyzetének javítását czélozzák. Elfogadták a debreczeni ipartestület indítványát, hogy ezentúl minden évben a kongresszussal egybekötött cipészkiállítás tartassék. A kongresszus a jövő nagygyűlés helyül Debreczent jelölte ki. Ugyanitt tartják az első kongresszussal egybekötött kiállítást. A kereskedelemügyi miniszter, kit a nagygyűlés táviratilag üdvözölt, a következő táviratot intézte Osztendéből a nagygyűléshez: „Nagy örömmel vettem szíves üdvözlőket és áldást kívánok működésükre. Hegedüs.” Az iparosok ma elutaztak Szegedről.

* **A debreczeni dalos ünnepség.** Nem mindennapi ünnepség színhelye lesz városunk e hó 24-én és 25-én. A tiszvárdéki kerületi dalosszövetség dalosünnepségei fognak e napokon megtartatni, mely ünnepségeken a résztvevő dalegyesületek nem díjakért harcolnak, nem igyekeznek egymást „lefozni”, hanem önzetlenül, biza-

A szabadalmazott „JOHN“-féle kémény-toldal minden kéményt megjavít. A szél bármely irányból és bármilyen erővel fúj is, mindig elszívólag működik. A füst kitérdés és kormosodás rendkívül egyszerű szerkezeténél fogva lehetetlen. Felszerelése bárki által eszközölhető. Olcsóbb és jobb minden hasonló szerkezetű kéménytoldónál. A szabadalmazott „JOHN“-féle kéménytoldó egyedül kapható: Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatv an-u. 5.

lommal önmagukhoz és daltestvéreikhez lépnek fel, hogy ki-ki bemutassa tudását, mint törekvésének eredményét; jutalmul nem várva mást, mint a tetszésben nyilvánuló elismerést. A vidéki dalárok 24-én, szombaton déli 12 és délután fél 4 órakor érkeznek városunk falai közzé, kiket a dalosszövetség érdemudus elnöke, Lengyel Imre fog üdvözölni. Az üdvözölő beszéd elhangzása után az egyes dalosegyesületek saját zászlók alatt csoportosulva, zeneszó mellett fognak a „Bika” szálloda elé vonulni s innen a megállapított rend szerint szállásaikra menni.

* **Erdőéri szakvizsgák.** Az erdőéri és vadéri szakvizsgákat október 14-én tartják meg Debreczenben a megyei épület nagytanácstermében.

* **A Petőfi-dalkör nyári estélye.** A Petőfi-dalkör augusztus 31-én, szombaton, a nagyerdei Vigadóban dal, zene, szavaltat és tánczczal egybekötött nyári estélyt rendez. Az estély műsora: 1. „Nyitány”, Magyar Testvérek zenekara által. 2. „Honfi dal” Hubertől. Előadja a dalkör. 3. „Szavaltat”. Előadja Mészáros Károly joghallgató ur. 4. „Ujvárosi nóta” eredeti népdal, K. Balázs Kálmán után férfikarra átírta Alföldy Béla. Előadja a dalkör. 5. Dajna Bandi gordonka-művész játéka. 6. „Népdal egyveleg” Méder Mihálytól. Előadja a dalkör. 7. „Kossuth dala” Gaáltól. Előadja a dalkör.

* **Eljegyzés.** Bódogh Gyula, helybeli mézeskalácsos mester, jegyet váltott Szongoth Teréz kisasszonnyal, néhai Szongoth Dávid kereskedő leányával.

* **Szembevágott inas.** Bajdó Sándor inas a Kis József keze alá hordta a téglát. Nagyon serényen forgolódott a szegény fiu s amint egy izben sebesen haladt a téglával, hozzáütődött Kiss Józsefhez. A kőművesegéd ezen annyira dühbe jött, hogy öklével szembe vágta a fiut. Bajdó János szeme, arca feldagadt az ütéstől s mert néhány napra sérülésével keresetképtelenné lett, orvosi látélet alapján panaszt emelt a rendőrségnél Kiss József ellen, akit az ütés miatt könnyű testi sértés címén fognak felelősségre vonni.

* **A Debreczeni Dalegylet** működő tagjai felkértek, miszerint a folyó hó 23-án, azaz Pénteken a gazdasági tanintézet olvasótermében 8 és fél órakor kezdődő gyakorlati órán pontosan teljes számban megjelenni sziveskedjenek. — Az elnökség.

* **Halálozás.** Bignió János volt kereskedő és földbirtokos 87 éves korában meghalt. Kedden délután temették el nagy részvét mellett.

* **Kiverte a gazdája családját.** Szorongatott helyzetbe jutott tegnap az újföldön Bleyer Simon bérlő a családjával. A Bleyer tehenésze Kovács István ugyanis tegnap jól felöntött a garatra s olyan fenyegetőleg lépett fel a gazdája ellen, hogy az családjával együtt a lakásába zárkózott. Kovács

azonban ott sem hagyta őket békén. Letörte a kilincset, felfeszítette az ajtót s kikergette a bérlőt a családjával együtt. Bleyer a rendőrséghez fordult segítségért, ahonnan két lovasrendőr ment ki a helyszínére, hogy a szorongatott családot megszabadítsa a veszedelmes embertől.

* **Adomány ingyen kenyérre.** Károlyi Sándorné tanudij fejében négy koronát kapott, amely összeget az ingyen kenyér czéljaira szerkesztőségünkbe küldte. Az összeget a kenyérosztó bizottság pénztárosához juttatjuk.

* **Véresre verte a feleségét.** Porcsin András tőczóskerti lakos is megfélekedezett arról, mit fogadott esküvője napján a feleségének. Nemhogy oltalmazta volna bajtól, veszélytől, de még maga kergette bele. Valami felett összeszóllalkozott az asszonnyal s úgy véresre verte, hogy az sirva panasolta bajját a rendőrségnél, ahol majd számadásra vonják Porcsint virtusságáért.

* **Tanulmányutról.** Dr. Kenyeres Elek gépjavító műhelyi orvos, a Zion egyet orvosa, tanulmányutjából hazaérkezett és működését ismét megkezdte.

* **Drága olló.** Kis Imre szücs mester ugyan drágán fizette meg azt a jó szándékát, hogy olcsó ollót akart venni. Mert ezzel a szándékkal ment ki tegnap a zsbivásárba. — Talált is ollót, de ugyanakkor elvesztett kétszázhuszonöt forintot. Nagyszomorúságában a rendőrségnél is bejelentette az esetet, hogyha a megtaláló odavinné az összeget, tudják kit illet a 225 forint.

* **Öngyilkosság a temetőben.** Megirtuk tegnapelőtt, hogy Bondor Annát a kath. temető egyik sírján eszméletlenül találták. A szegény leány csak a kórházban tért magához, ahol kisült, hogy nem követett el öngyilkossági kísérletet, hanem az édes anyja sírján elájult. Senkinek se jutott eszébe eszméletre téríteni, feltették a Szent Mihály lovára s kivitték a kórházba. Ott tért magához s mondta el mi történt vele. Tegnap már el is hagyta a kórházhoz.

* **Vakok hangversenye a Magyar Király kávéházban.** A budapesti vakokat gyámolító országos egyesület zenekara ma csütörtökön s a következő napok estélyén a Magyar Király kávéházban hangversenyt rendez. Csodálatos ezen teljesen vak emberek összhangzatos játéka; különösen meghallgatást érdemel Braun N. gordonkasollója, mely páratlan a maga nemében. Hisszük, hogy közönségük eme vakok játékát tömeges megjelenésével fogja kitüntetni és ezzel megélhetésüket biztosítani.

* **Rózsza arckenőcs,** szeplő, májfoltok, persenek ellen legjobb vegyszeti termék. Teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, nem avasodik soha. Üdeséget, bájút kölcsönöz az arcznak. Egy tégoly ára 1 korona. Hozzá szappan 70 fillérért kapható Jóna és Jóna drogueriájában. Kossuth-utca 6. sz. Ugyanott mindenféle tolett cikkek kaphatók.

* **Üzlohelyiség kiadás.** Kossuth-utczán Zádor Lajos házában Koncsek Géza által bérelt nagy fűszerüzlet helyiségei 1902. május hó 1-ső napjától bérbé kiadó. Értekezhetni a háztulajdonossal.

* **Összeögett uri leány.** Egy petroleum lámpa explodálása következtében súlyos szerencsétlenség történt a miuap — mint nekünk írják — Kis-Béliczón, Nozdroczy közgyám családjában. A csolód petroleumot töltött a lámpába, de úgy, hogy a lámpa belét égve hagyta. A közgyám leánya: Gizella, hogy baj ne történjék, lecsavarta a belét, de azt érte el, hogy a lámpa explodált és az égő petróleum elöntötte a ruháit. A szerencsétlen uri leány súlyos égési sebeket szenvedett és még most is orvosi kezelés alatt áll.

TÁVIRATOK.

Az új választások ideje.

Budapest, aug. 21. Megbízható forrásból jelentik, hogy a király szeptember hó 12-én Budapestre érkezik s akkor fogják megtartani azon minisztertanácsot, mely a képviselő választások határidejét megállapítja.

A jászberényi választás.

Budapest, aug. 21. Politikai körökben óriási feltűnést keltett a jászberényi jelölés, ahol tudvalevőleg a szabadelvűpárt egy töredéke Almássy Gézát a Bánffy-korszak volt főispánját szándékszik Apponyi Albert gróf ellen képviselőül jelölni. A félhivatalos „Magyar Nemzet” ma foglalkozik az esettel s felsőbb helyről sugalmazva kijelenti, hogy Almássy Géza nem maradhat meg a szabadelvűpárt kötelékében, mert azzal, hogy Apponyi Albert gróf ellen fellép, a párt bomlásán dolgozik, amiáltal elvesztette jogát a pártban való bentmaradásra.

Meszlényi Lajos halála.

Budapest, augusztus 21. Meszlényi Lajos országgyűlési képviselő, a csákvári kerület képviselője ma éjszaka 1 órakor Székesfehérvárott meghalt. — Meszlényi — kit mindenki csak „Lulu” néven ismert — már régóta nehéz, gyötrő betegségben szenvedett, különösen az utolsó napok alatt szörnyű kínokat állott ki. Halálának bekövetkezését bizonyosra vette s éppen azért az orvosa által rendelt dietát nem is tartotta be.

— Igy is úgy is meghalok — mondotta — de a míg élek, jól akarok élni.

Nemrégiben felkelt s mikor felesége e miatt aggodalmának adott kifejezést, ezt válaszolta:

— Azon napon, amikor felkelek, nem halok meg. Ma felkeltem, tehát fittyet hányhatok a halálnak.

Örökös jókedve, természetes, és humora még a legnagyobb kínok között sem hagyta el, bizonyítja ezt tegnapi mondása is.

— Itt állt már a halál az ágyamnál, de én kikoszorúztam!

■ Varrógép és kerékpár-üzlet áthelyezés. ■

Van szerencsém a n. 6. közönséget tudatni, hogy üzletemet Piacz-utca 83. Geróby háza helyoztem át. Rendkívül olcsó árak. Snger szerkezetű varrógépeket ezeltől 50 frt., most 30 frt., karikahajós varrógépeket ezeltől 90 frt., most 50 frt., Vibratin Schütl, szivarkahajós varrógépek ezeltől 80 frt., most 45 frt. Minden egyes varrógéper 5 évi jótállást vállalok. Tisztelettel: Deutsch Ede.

Meszlényi régi oszlopos tagja volt a függetlenségi pártnak. Ő hozta haza a párt megbízásából a Kossuth Lajos holttestét is.

Pisztolypárbaj.

Budapest, augusztus 21. Törley József pezsgőgyáros és Löwenstein Nándor Ede nagykereskedő tegnap délután a lóversenytéren tettelegesen inzultáltak egymást. A dologból, mely érthető feltűnést keltett a turfon, lovagias affér lett s a felek már ma reggel megverekedtek. A gyáros és kereskedő pisztolypárbajt vívtak, még pedig három golyóváltással. Daczára a súlyos feltételeknek, sebesülés nem történt.

Az egységes szabadelvű-párt.

Kassa, augusztus 21. A kassai szabadelvűpárt tegnapi gyűlésén Éder Ödön képviselő bejelentette, hogy nem fogad el újabb mandátumot. A gyűlés elhatározta, hogy *Beöthy Ákossal szemben feltűnően állít jelöltet.* A gyűlésből táviratilag üdvözölték Széll Kálmán miniszterelnököt és Podmaniczky Frigyes bárót, az országos szabadelvűpárt elnökét.

Az alföldi víziutak.

Csongrád, augusztus 21. Tegnap délután a csongrádi főtéren mintegy 3000 ember részvételével népgyűlés volt az alföldi víziutak kiépítése tárgyában. A gyűlésen Kaszaniczky Dénes elnökölt. Horváth Mátyás figyelemmel hallgatott beszédére a népgyűlés elhatározta, hogy egy legközelebb tartandó népgyűlésen 50 tagu bizottságot választanak országos mozgalom szervezésére és Szivák Imre képviselőt felkérlik a mozgalom támogatására.

Kamatlábemelés.

Madrid, augusztus 21. A spanyol bank elhatározta, hogy a kamatlábat 3 és fél százalékra, a közalapokból adott kölcsönöknél pedig 1 százalékra emeli.

Hírlapírók pisztolypárbaja.

Nagyvárad, aug. 21. Sass Ede, a „Nagyvárad” szerkesztője összeszólalkozásból kifolyólag ma pisztolypárbajt vívott Kiss Gerebennel, a „Szabadság” munkatársával. A párbaj minden súlyosabb következmény nélkül folyt le, Sass Ede nem talált, a Kiss Gereben golyója pedig horzsolta ugyan a Sass Ede oldalát, de csak könnyebb sérülést okozott.

Orvosok vándorgyűlése.

Bártfa, augusztus 21. A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése tudvalevőleg holnap veszi kezdetét Bártfán, a honnan ma a következő táviratot kapjuk: Az ünnepi diszbe öltözött Bártfára a mai reggeli vonattal érkezett Gullner Gyula államtitkár, babartzi Schwartzter

udvari tanácsos, Chyzer Kornél miniszteri tanácsos, Ruffy Pál, Smialovszky Valér országos képviselők stb. A pályaudvaron az államtitkárt Bárdossy Jenő főispán üdvözölte. A délutáni vonattal érkezett dr. Berzeviczy Albert országgyűlési képviselő, Bókay, Dollinger, Högyes egyetemi tanárok, Ludwik igazgató stb. Az eddig megjelent tanárok száma 250-re tehető. Az ünnepélyes megnyitó közgyűlés holnap délelőtt lesz. Dr. Berzeviczy Albert tartja az elnöki megnyitó beszédet s utána a titkári jelentés, majd a tudományos előadások következnek.

Szögyény Bécsben.

Bécs, augusztus 21. Szögyény-Marich László berlini osztrák-magyar nagykövet ma Bécsbe érkezett.

A pestis.

Konstantinápoly, augusztus 21. Itt megint előfordult egy pestis-eset. A nemzetközi egészségügyi tanács elrendelte minden Konstantinápolyból elmenő szállítmány orvosi megvizsgálását.

Közönség köréből.*

A megkárosított város.

Tekintetes Szerkesztőség!

Becses lapja tegnapelőtti számában felszólalást olvastam arról, hogy egy adófizető a város közönsége érdekében új székérutat kér Engedtessek meg nekem, hogy én meg, mint a város egy másik adófizetője magának a városnak javára szólaljak fel.

Arról van szó, hogy Debreczen várososa évenként néhány ezer korona kárt szenved, mert a falusiak egyrésze a sorompónál kijátssza a nemes várost. A baromvásártérnél ugyanis van egy sorompó, közvetlenül a sorompó mellett áll az Udvarhelyi-féle telek, ahol a falusiaknak, azok szekere és lovainak helyet, szállást adnak. Már most a vidékiek, akik Nánás, Dorog, Böszörmény, Józsa és Szent-György felől jönnek, nem jönnek át a sorompón, hanem egyenesen behajtatnak a szállásadó helyre és így megspórolják a sorompó díjat. Beszállásolnak lovat, szekeret s ők pedig gyalogosan szépen bejöhettek a városba. Sőt a vásárok alkalmával még több kára is van itt a városnak.

Sok apró krajczár elvesztéséről van itt szó, amely jelentékeny összegre jut; de segíthet a helyzeten a város, ha a sorompót valamivel kijebb, talán az alkalmasnak bizonyuló lóversenytér végénél állítja fel.

Erre akartam felhívni az irányadó körök figyelmét. Jóindulattal a város érdekében teszem, talán az így nyert összegből kikerül a másik adófizető polgártársam által kért utczakövezés költsége is.

Egy adófizető.

* E rovatban közlöttért nem vállal felelősséget a szerk.

HIREK.

Éjjeli p ó s t a.

× **A német trónörökös eljegyzése.** (Éjjeli express tudósítás.) A „Berl. Tagblatt” írja, hogy a német trónörökös nem a connaughti hercegnek, hanem a cumberlandi hercegnek egyik leányával fog jegyet váltani. A német trónörökös e czélből az őszszel látogatást fog tenni a fredensborgi kastélyban, a hol akkor majd együtt lesznek a czári pár, az angol királyi pár és a cumberlandi herceg leányaival.

× **Baleset az eskütéri híd építésénél.** Alig mulik el hét, hogy a budapesti eskütéri híd építésénél valami szerencsétlenség ne történjék. Az eddigi áldozatok nagy száma ismét szaporodott egygyel. Halász Lajos 18 éves napszámos ma reggel egy 9 méter magas állványról leesett és összezuzott tagokkal eszméletlenül terült el a földön. A haldokló Halászt az előhívott mentők szállították a Rókusba.

× **A bandita regénye.** (Éjjeli express tudósítás.) Könnyen kitalálhatjuk, hogy ismét Musolinóról, a hirhedt olasz banditáról van szó, a kit legutóbb kis hijja, hogy el nem fogtak az olasz carabinieri. Musolinó ezuttal azért menekülhetett üldözői elől, mert a katonák által nagyon széles kordont vontak körülötte. De segített a bandita menekülésében egy fiatal szép leány is, a ki idejekorán értesítette őt a csendőrök érkezéséről. A nők nagyon lelkesednek a rettenthetlen rablóvezérért és beszélnek, hogy a környék templomaiban fehér finom kezek hálaimákat ragasztottak a Madonna oltárára Musolino újabb megmenekülése alkalmából. „O dolce Italia.”

× **A házasságtörés tarifája.** (Éjjeli express tudósítás.) A francia törvénykönyv három havi maximális fogházbüntetést szab a házasságtörő nőkre. A bíróságok eddig azonban megelégedtek azzal, hogy a házasságtörő nőket 25 frank pénzbírságra ítélték. Mint a „Gil Blas” írja, újabban a házasságtörés tarifája, különösen a párisi bíróságoknál lényegesen emelkedett. Így a napokban a szajnamegyei törvényszék nyolczadik büntető tanácsa egy házasságtörő nőt 15 napi fogházra ítelt, a büntársára pedig 50 frank pénzbüntetést szabott. A tizedik büntető tanács még szigorubb volt, mert egy nőt házasságtörésért egy havi fogházra ítelt, büntársára pedig 15 napi börtönt és 100 frank pénzbírságot szabott ki.

× **A közép-amerikai zavarok.** (Éjjeli express tudósítás.) A „New-York Herald” írja: Venezuela még nem üzente meg ugyan hivatalosan a háborút Columbiának, de a két állam hadseregeinek operációja azt bizonyítja, hogy a háborus állapot tényleg fenn áll, miért is az Egyesült-Államok kormánya felhívta Venezuelát, nyilatkozzék kategorikusan, hogy megüzente-e a háborút Columbiának vagy nem. Annyi bizonyos, hogy Castro tábornok, Venezuela

elnöke 10,000 embert küldött a határra, ahol már formális ütközések voltak. Az Egyesült-Államok kormányköreiből meg vannak győződve arról, hogy Castro paktál a kolumbiai felkelőkkel, továbbá Ecuador és Nicaragua kormányával, hogy konföderációt létesítsen Közép-Amerikában az építendő interoceanikus csatornák fölötti ellenkezés czéljából. Nem lehetetlen, hogy a kérdés miatt az Egyesült-Államok háboruba keverednek a középamerikai köztársaságokkal.

× **Kettőszakadt vonat.** (Éjjeli express tudósítás.) Tegnapelőtt a Kassáról Oderbergbe induló 8. számú vonat a tihanyi alagutnál kettőszakadt. Baj nem történt. Kassáról egy mozdonyt küldtek ki, a mely a vonatot kitalta az alagutból.

× **Agyonvert dinnyecsész.** (Éjjeli express tudósítás.) Tomka Ferencz perkátai lakos 14 éves fia vasárnap este felé kiment a földekre dinnyét lopni. A kisa tolvaj javában vagdalta a dinnyéket, a mikor Tordai József csész észre vette őt és el akarta fogni. De a fiú futásnak eredt, mire a csész utána lőtt s a gyermek lábát és hátát a kilőtt sörét megsebezte. — A megölt fiú véresen ért haza és elpanaszolta baját anyjának, mire az rögtön futott a férjéhez, a ki a két legény fiával a korcsmában mulatott. Az öreg Tomka nagy haragjában a két legény fiával dorongokkal fellegyerkezve azonnal kiment a dinnyeföldre, hogy a csészt kérdőre vonja. A kunyhójában találkoztak Tordaival, kit nagy káromkodások közt megrohantak és ütlegelni kezdtek. Toldi ekkor felkapta a fegyverét, de ez csak olaj volt a tüzre, mert a három ittas ember kicsavarta kezéből a fegyvert, leteperte a földre és addig verte, míg eszméletét veszítette. Hajnal felé magához tért Tordai és bevászorgott a községbe, hol az orvos ápolás alá vette, de a sérülései oly súlyosak voltak, hogy még aznap este meghalt. A három gyilkost, a kik Tordai vallomásának daczára tagadták tettüket, a csendőrségletartóztatta és bekísérte a törvényszékhez.

Rablógyilkosság a boltban.

— Saját tudósítónktól. —

Vakmerő rablógyilkosság történt — mint nekünk írják — tegnapelőtt este Rékásán, hol Kurincsik György kereskedőt meggyilkolták és kirabolták. Az eset részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk: Kurincsiknak vegyeskereskedése volt a saját házában, hol egyedül lakott a gazdasszonyával.

Hétfőn este 8 óra után Kurincsik a boltjában csibukozott, amikor beállított hozzá három idegen ember, az egyik ostoronyelet, a másik kocsikenőcsöt, a harmadik pedig szappant kért tőle. Mialatt Kurincsik a kocsikenőcs kimérésével volt elfoglalva, az egyik idegen egy baltával hátulról fejbe ütötte a kereskedőt, aki erre eszméletét veszítve, elesett. A rablók ekkor belülről bezárták az üzlet ajtaját s először a pénzes fiókot ürítették ki, azután pedig egy zsákba különféle árucikkeket csomagoltak össze. Mikor a boltban készen voltak, bementek az üzlet mellett lévő lakószobába, hogy ezt s felkutassák. Ekkor lépett be a szobába

Vargics Teréz gazdaasszony, aki, mikor az idegeneket meglátta, kifutott az udvarra, hol segítségért kiáltott. A gyilkosok erre a boltajtón keresztül elmenekültek.

A zajra az összefutott nép üldözőbe vette a rablókat, akik közül sikerült Nyisztor György ohabai lakost elfogni, kit megkötözve bevitték a község házára. A csendőrség még azon éjjel kihallgatta az elfogott rablót, ki megnevezte társait Ungureszku Tódor és Bozsú Juon ohabai lakosok személyében. Ezeket tegnap reggel szintén elfogták. A leütött kereskedő az éj folyamán magához tért s a csendőrök ki is hallgatták, de tegnap délelőtt belehalt sebeibe.

Eladó, vagy kiadó ház.

Nyiregyházán, Pazonyi utca elején, a Korona vendéglő közelében 9. házszám alatt fekvő és Takács Győző budapesti, Takács Erzsébet Betegh Mária székelyudvarhelyi és Takács Marcsa Konrád Gyuláné nyiregyházai lakos tulajdonát képező és Nyiregyháza város tek. tanácsa által 38000 koronára becsült ház örök áron eladó, vagy évi 1900 korona bérért bérbé is adó.

Nevezett ház, miután két utcára illetve piacra néz s boltok sorában fekszik, vendéglőhelyiségnek, bérháznak, illetve boltoknak és raktároknak is igen alkalmas.

A házban létező több lakosztályból, egy utcai lakosztály, a Pazonyi-utczára 5 ablakkal, melyben 5 szoba stb. van, jelenleg is üres, azonnal is bérbé vehető.

Megjegyeztetik, hogy az előbbben kitért háznak a Zöltségtér piacra néző **kis kertje** házhelyiségnek, vagy boltoknak külön is eladó 16000 koronáért.

Értekezhetni Konrád Gyulánál Nyiregyházán, Vizi-utca 21. szám alatt.

Választási zászlókat

felirattal, valamint tollakkal és jelvényekkel feltűnő olcsó árban szállít:

ZELINGER EDE

czég festő, Debreczen.

KEIL-LAKK

(GLASUR)

legkitűnőbb mázó szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára frt. 1.35 kr. — egy kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

Legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz.

Legjobb szer mosdó asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonani befestésére. 1 doboz ára 45 kr. — Mindenkor kaphatók:

Szent-Királyi Tivadar czégnél Debreczenben.

**Minden külföldinél jobbak!
és olcsóbbak.**

**a „Debreczeni vasöntöde
és géplakatosság!**

aranyéremmel kitüntetett

**kutszivattyúi, borsajtói
és szőlőzúzó gépei!**

Eladás egyedül a gyártelepen:

Péterfia végén, a hatházi-utczában

Építkezéseket,

tervezeteket és javításokat

szakszerűen és jutányos árban eszközöl

Hegedűs István,

építész.

Lakás és iroda: Csemete-utca 6. sz.

A nyári idényre

legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból
szabadalmazott

JÉGSZEKRÉNYEKET,

önműködő Fagyaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódavíz-készülékeket.

Tűkrözőtt

Kerti golyókat,

sodrony borítókat

és szabadalmazott

legújabb befűző üvegeket

a legnagyobb választékban és legjutányosabb
árak mellett ajánl:

KASZANYITZKY ENDRE

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és disz-
árak nagykereskedése.

DEBRECZEN, Placz-u. 75

Apró hirdetések.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Német bonné gyermekek mellé ajánlközik. Czime Boros S.-nél. Nyiregyháza.

Háztelek a varga kertben és a Péterfia-utcán az országos tanítói árvaház mellett jutányos áron eladók. Értekezni, özv Varga Ferencz né tulajdonossal, Simonyi ut. 19.

Eladó petróleum lámpák. Gázberendezés folytán több igen szép petróleum lámpa jutányos áron eladó, Verbőczy utca 6-ik számú háznál.

Jó koszt és lakás kerertetik kétjogász részére. Levelek M. M. címzeve e lap kiadóhivatalába küldendők.

Vidékről legzélszerűbb az apróhirdetések díját posta utalványon beküldeni, amelyre a hirdetés szövege is ráfér.

Hajvágógépek, angol aczélollók, beretvák, kések nagy választékban jutányos áron beszerezhetők **Márton Gyula** férfi és női divatüzletében.

Kerékpár sürgősen rendkívül olcsón eladó. Horváth, Darabos u. 23.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle Pemetefü czukorka. Kapható Borsy-czukrárdában és Jósza és Jónas urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Értesítés. Varrógép és kerékpár üzletemet Piacz u. 83. sz. alá (Geréby ház) helyeztem át. Deutsch Ede.

H. Szoboszlón fő utcában, sarokház üzleti helyiséggel eladó, vagy kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Jó kóscher házikoszt és kvártély kapható Hatvan u. 35. Reáliskolával szemben, ugyanott egy külön bejárattal buto:ozott szoba egy vagy két urnak Szeptember elsejére kiadó.

Tóczóskerti bor tisztán kezelt 99 és 900 évi termés eladó 50 literenkénti mennyiségekben is. Értekezni Széchenyi-utca 42. szám alatt.

Ügyes fűszerkereskedő segéd állást kaphat Deutsch Lajos fűszerkereskedésében.

Rizling bor vidékünk leghíresebb bora Buday Gyula úr szentgyörgyi és székelybidi szálló nagy birtokos termelése, literenként 40 kr-ért kapható Várai József kereskedésében, városi új lérházban. Ugyanitt kaphatók, Buday féle érmelléki összes régi fajborok.

A „debrecezeni ipar és kereskedelmi bank” nál^ogyirodászi állás 1200 korona évi fizetéssel azonnali belépésre üresedett meg perfect levelezésben úgy a magyar mint német levelezésben szép irással — lehet nő is — kéretnek felszerelt bélyegtelen kérvényüket 5 napon belől a megjelölt két nyelvben az igazgatóságához benyújtani Debreczen, 1901. augusztus 18. Debrecezeni ipar és kereskedelmi bank.

Katona keztyük mosása, javítása együtt párja 13 fillér (Eke.) Péterfia utca 37. szám.

Két uri tanuló teljes ellátásra elfogadtatik Darabos-u. 40. sz. alatt, kiknek egy zongora használatra átengedtetik.

Igyunk ebesi artézi adító vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár Piacz-utca 7. szám.

1158/1901 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 2185/14/1901 számú végzése folytán közhirrét tétetik, miszerint Klein Jakab debreczeni lakos részére Schneider István debreczeni lakostól 622 korona 72 fillér tőke, ennek 1900 évi június hó 1 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 16 korona 44 fillér perköltség erejéig 1899 évi november hó 25-én bíróilag lefoglalt és 2253 koronára becsült házi-butorok, építkezési állványok és anyagok, kocsik, lovak és egyéb tárgyakból álló ingóságok **f. 1901 évi augusztus 29-én** délelőtt 1/2 10 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán, Csemete-utcán 7 számú háznál megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1901 évi aug. hó 8-án.

Török Péter,
birói kiküldött.

Hirdetmény.

Alulírott tömeggondnok közhirrét teszi, hogy a nyir-medgyesi 17, 25, 27, 42, 43, 112, 134, 256, 167, 77, 165, 26, 67, 166, 68, 69, 70, 106, 113, 119, 120, 130, 131, 255, 264 sz. tjkvekben foglalt megosztott tulajdont képezett s már elárverezett beltelkek vételárának az özv. Scheer Jakabné sz. Kern Emma csódtömegét illető 1/9 része, — valamint a nyir-csaholyi 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175 sz. tjkvekben foglalt s megosztott tulajdont képező beltelkeknek ugyanezen csódtömeghez tartozó 1/9 része a debreczeni kir. törvényszék árverési termében **f. 1901 évi augusztus hó 27-én d. u. 3 órakor** nyilvános árverésen el fognak adatni.

Dr. Magos György
ügyvéd.

Arlejtési hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. Minister úr Ónagyméltósága 1901 évi augusztus hó 14-én 33561 szám alatt kelt rendeletével a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet pallagi telepén szükséges

villamos világítást

44926 korona 89 fillér költséggel engedélyezte.

Ezen munkálatok kivitelének biztosítása céljából folyó évi **augusztus hó 31-én** délelőtt 10 órakor a gazdasági tanintézet igazgatói helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikata kitűzött nap délelőtt 9 1/2 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vételni nem fognak. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költség összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet, általános és részletes feltételek a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1901 évi augusztus hó 17-én.

Kerpely Kálmán,
igazgató.

BOR ÁRJEGYZÉK

Csanak János nagy vadasi termelése.

1 liter Kövidinka .. 72 fillér.

1 liter Ezerjő ... .. 84 fillér.

1 liter Risling ... .. 84 fillér.

1 liter Kadarka ... 72 fillér.

1 liter Carbenet ... 1 kor.

Vendéglősök és korcsmárosoknak hordó vételnél külön kedvezmény.

Kapható egyedül

CSANAK JÓZSEFNEL
DEBRECZEN.

Debreczen 1901, Nyomatott a város könyvnyomdájában.